

SNM-Múzeum Bojnice

Fondy predchodcov: **Štátny kultúrny majetok – zámok Bojnice** (1953 – 1956)

Krajská nitrianska galéria v Bojniciach (1956 – 1960)

Fond: **Múzeum Bojnice** (1960)

Prvé snahy o založenie múzea na Hornej Nitre siahajú do 30. rokov 20. storočia, kedy vytvoril muzeálny krúžok Anton Karol Medvecký (1875 – 1937). Po dvoch rokoch jeho existencie sa pretransformoval do Muzeálneho spolku Hornej Nitry so sídlom v Prievidzi s čestným predsedom K. Medveckým a predsedom J. Žirkom. Podľa schválených stanov (1930) spolku mali byť jeho zbierky základom nového okresného múzea. Múzeum Hornej Nitry začalo svoju činnosť v roku 1924 v Prievidzi. Už v roku 1941 umožnila Akciová spoločnosť Baťa využívať niektoré priestory zámku pre jeho výstavné účely. Rada Krajského národného výboru uznesením č. 107/1950 rozhodla v roku 1950 sprístupniť Bojnický zámok pre širokú verejnosť založením Krajského nitrianskeho múzea v Bojniciach (1950 – 1960). Prehliadky pre verejnosť boli prístupné až do požiaru zámku 9. mája 1950. Jeho opätovné otvorenie bolo po opravných a rekonštrukčných prácach v jeseni 1951. Skladba zbierkového fondu určovala vlastivedný charakter múzea, postupne sa však obohatil aj o zvozy zo slovenských kaštieľov. Prvá múzejná expozícia bola sprístupnená o rok neskôr, bola venovaná najstaršiemu osídleniu Ponitria. Územná reorganizácia ovplyvnila činnosť, názvy, aj zameranie múzea. V rokoch 1960 – 1969 pôsobilo ako okresné múzeum pod názvom Vlastivedné múzeum v Bojniciach, v rokoch 1969 – 1979 pod novým zriaďovateľom Ministerstvom kultúry ako Múzeum v Bojniciach. Jeho pôsobnosť sa obmedzila na oblasť hornej Nitry a nové zameranie múzea sprevádzala aj delimitácia zbierok do Nitry, Levíc, Komárna. Od roku 1979 riadila Múzeum v Bojniciach Ústredná správa múzeí a galérií. V roku 1981 sa Múzeum Bojnice stalo ústrednou špecializovanou umeleckohistorickou inštitúciou s celoslovenskou pôsobnosťou zameranou na komplexnú dokumentáciu a prezentáciu neoslohov na území SR. Do vytvorenia okresného vlastivedného múzea v Prievidzi (1. 1. 1985 s názvom Hornonitrianske múzeum v Prievidzi) plnilo aj funkciu vlastivedného múzea. V roku 1985 bola vlastivedná expozícia demontovaná a nová zámocká expozícia zohľadňovala pôvodné zariadenie zámku.

Múzeum Bojnice sa stalo súčasťou Slovenského národného múzea v rokoch 1988 – 1991. Nasledujúcich päť rokov fungovalo pod priamym riadením Ministerstva kultúry, keď sa opäť pričlenilo od 1. júla 1996 k Slovenskému národnému múzeu.

Múzeum Bojnice je špecializovaným umeleckohistorickým múzeom zameraným na dokumentáciu umeleckého a stavebného vývoja zámku Bojnice.

Okrem písomností SNM-Múzea Bojnice sú v pobočke Archívu SNM v SNM-Múzeu Bojnice uložené aj ďalšie dva zatiaľ nespracované fondy predchodcov, ktorými boli Štátny kultúrny majetok – zámok Bojnice (1953 – 1956) a Krajská nitrianska galéria v Bojniciach (1956 – 1960). Archív rodu Pálfi (Pálffy) je uložený v Slovenskom národnom archíve v Bratislave a pôvodná projektová dokumentácia hradu v Archíve Pamiatkového úradu v Bratislave.

Viac pozri in:

Elena Machajdíková: Sprievodca po Archíve Slovenského národného múzea, Bratislava 2008.

Dostupné v predajniach SNM v Bratislave na Vajanského nábr. č. 2 a Žižkovej ul. č. 16.